

ЕКСКУРСІЙНІ ОБ'ЄКТИ, ВИЗНАЧНІ ПАМ'ЯТКИ ПРОВІНЦІЇ ХЕБЕЙ (КИТАЙ), І ЇХ ОЦІНКА ДЛЯ ЦІЛЕЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ

Лань ДАВЕЙ

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. У статті представлені матеріали про основні природні і створені руками людини пам'ятки і визначні пам'ятки провінції Хебей, які можна і необхідно використовувати для екскурсійно-пізнавальних цілей, оздоровлення і зміцнення здоров'я, у тому числі і при проведенні спортивно-оздоровчих походів. Маючи в своєму розпорядженні великомасштабні карти по всіх видах туризму можна розробити маршрути будь-якого ступеня складності.

Ключові слова: спортивно-оздоровчий туризм, рекреація, екскурсійні туристські об'єкти, масове оздоровлення населення, активний відпочинок, багатофакторна оцінка території.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Суспільне здоров'я – одна з фундаментальних якостей суспільства, багатогранне віддзеркалення характеру його функціонування і благополуччя. Гуманізм суспільства не зводиться тільки до процесів збереження і відновлення втраченого здоров'я, але і закликає його до відтворення, широкомасштабного забезпечення ефективності рекреаційної діяльності.

Практичні аспекти загальної рекреації людини полягають в створенні ефективної галузі природного господарства, що забезпечує задоволення рекреативних потреб суспільства на всіх рівнях його розвитку і життєдіяльності, – туристсько-екскурсійна галузь. Головним практичним завданням її розвитку є розробка умов і способів, масове забезпечення всіх членів суспільства високоякісними оздоровчими послугами. Галузь народного господарства, обслуговуюча людей і що проводить суспільне здоров'я, повинна стати пріоритетною і очолити розробку і реалізацію національно-державної програми масового оздоровлення населення. Переорієнтація і спеціальна цілеспрямована організація туристсько-екскурсійної системи на оздоровчу діяльність, на масове виробництво суспільного здоров'я і відновлення продуктивних сил країни повністю і цілком відкриває природному призначенню туризму в житті суспільства і суспільному виробництві.

Перехід в галузі туризму до масового виробництва суспільного здоров'я вимагає ретельної підготовки і фундаментального наукового, науково-практичного і організаційного забезпечення. В даний час на окремих напрямках науки (у медицині, психології, соціології, економіці) створені передумови і є фрагментарний позитивний досвід рішення окремих аспектів масового оздоровлення населення. Необхідні розробка і здійснення експериментальної програми, що має статус державної, галузевої програми, з'ясування її економічної і соціальної ефективності [3, 5].

Цілі і завдання дослідження. Оцінити рекреаційну суть природної і культурної спадщини центральної провінції Китаю, на підставі чого розробити пропозиції по їх цілеспрямованому використанню для культурного збагачення, оздоровлення і зміцнення здоров'я населення країни.

Результати досліджень. Будь-який туристський маршрут, що переслідує спортивно-оздоровчі цілі, починається з якого-небудь населеного пункту (куди і прибуває група) і закінчується також в населеному пункті, звідки група повинна виїхати до місця проживання. І чим складніше маршрут (тобто має повний набір природних, створених природою перешкод), тим більше населених пунктів на шляху до початкової і кінцевої точках маршруту.

Природно, що в технічно нескладних спортивних походах 1-2 кат. скл. населені пункти (як правило, невеликі) можуть бути і на самому маршруті. В той же час в складних походах 5-6 кат. скл. у будь-якому вигляді туризму населених місць по нитці маршруту відповідно до «Правил організації і проведення спортивних туристських походів» взагалі не повинно бути, щоб зберегти вимоги до автономності маршруту.

Плануючи і розробляючи маршрут спортивного походу, слідє, перш за все, вивчити доступну історичну, географічну літературу про район походу. В обов'язковому порядку вимагає детального вивчення великомасштабна (1-2 км в 1 см) топографічна карта, особливо по лінії маршруту. Для цього потрібно буде ознайомитися з літературою по топографії, геології, гідрометеорології, кліматології, природознавству і іншим суміжним наукам. Дані з цих галузей знань, природно, вельми пригодяться при проходженні маршруту у вибраному районі походу. Але у будь-якому випадку на маршруті в його початковій і кінцевій частині будуть населені пункти, де можна оглянути визначні пам'ятки, цікаві природні, історичні і архітектурні пам'ятники, відомості про яких можна задалегідь отримати з історичної, географічної літератури і довідників. Цей момент слід враховувати при розробці маршрутів будь-якої категорії складності в різних видах туризму.

При розробці маршрутів будь-якого виду туризму не слід орієнтуватися тільки на одну свою провінцію, оскільки природне середовище: рельєф (гірські масиви, хребти), гідромережа (річки, озера), транспортних шляхів (з д. мережа і автомобільні дороги) не має меж. Нерідко найцікавіші в природному відношенні місця, історичні, архітектурні пам'ятники і інші визначні пам'ятки знаходяться в сусідній провінції в межах однієї туристсько-географічної зони.

Відповідно до туристсько-географічного районування Китаю провінція Хебей входить в центрально-східну зону і граничить на півночі з автономним районом Внутрішня Монголія, на північному сході розташована провінція Ляонінь, на сході – провінція Шаньдун, на півдні – провінція Хенань, на заході – провінція Шансі. В межах цих провінцій є не менш цікаві визначні пам'ятки: Шаньдунські гори заввишки до 1500 м, гори Тайшань, храм-садиба і кладовище Конфуція (пров. Шаньдун); доісторичне поселення Дахсун III тис. років до н.е., храм Конфуція зведений між 58-75 р. р. н.е., печі для випалення фарфору початку 1-го тисячоліття і ін. (пров. Хенань); монастир VI століття, що «висить», з 40 залами, печери Тяньлуйшань VI століття, монастир Шуанлінь династії Мін і Цин прикрашений 2000 глиняних статуй; печерні храми Юнган V століття в скелях Учжоушань налічують 50000 статуй.

Провінція Хебей розташована на Северо-Китайській рівнині, її загальна площа – 188 тис. кв. км., населення 68 млн. осіб. Адміністративний центр провінції – р. Шицзячжуан (1,8 млн. осіб). Враховуючи високу щільність населення провінції Хебей, велику кількість населених місць, в цьому регіоні можливі лише маршрути некатегоризовані, першої і частково другої категорії складності.

Відпочинок в природних умовах провінції можливий у будь-який час роки, але форми його організації і проведення в значній мірі залежатимуть від погодних умов періодів року. Виходячи з медико-кліматичних умов, можна розділити рік на 4 періоди, які відрізняються один від одного за станом погоди. Основними періодами для замського відпочинку слід вважати весняний, літній і осінній, в зимовий – такі можливості обмежені [4, 6].

Для розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Китаї була здійснена комплексна багатофакторна оцінка території країни (рельєф, гідромережа, клімат, транспорт, щільність населення, екскурсійні об'єкти і природні визначні пам'ятки), на основі якої виділено 5 туристсько-географічних зон (Булашев А. Я., Ма Цзіньган). Провінція Хебей входить в центрально-східну зону і по насиченості екскурсійними об'єктами займає провідне місце серед інших туристсько-географічних зон (44 державного і 241 місцевого значення), значна частина з них знаходиться в пров. Хебей.

Пекін – (Бейцзін – «Північна столиця») столиця КНР – місто красивої багатостильової архітектури: розкішні імператорські палаци і старовинні квартали з традиційно китайськими будівлями в глибині квадратних двориків на вузьких вулицях – хутунах. Місто займає площу в 750 кв. км, а, так званий «великий Пекін» – 16807 кв. км. Чисельність населення – 11 млн. осіб. Сорокакілометровий проспект Чанань перетинає весь Пекін із заходу на схід і проходить через найбільшу площу в світі – Тяньаньмень (44 га), яка вміщає до напівмільйона чоловік. На площі розташований мавзолей Мао Цзедун і ряд урядових установ, ворота Тяньаньмень, музей історії і революції, ворота Цяньмень, старий імператорський палац – Гугун. У Пекіні багато палаців і пам'яток різних епох, стилів і архітектури: літній палац Іхеюань, старий літній палац Юаньмінь, храм Неба – Тяньтань, старий квартал і палаци принців, ламаїстський храм, храм Конфуція, храм Великого дзвону, мечеть на вулиці Нюцзе, християнські храми, Перні-цзіншань, Бейцзінської етнічної культури, Дітань, Жігань, зоопарк (6000 тварин більше 500 видів), біля 2-х десятків музеїв різної тематичної спрямованості.

Велика Китайська Стіна, протяжністю більше 6 тис. км – духовний символ нації, найзнаменітша туристська визначна пам'ятка країни і її по праву називають одним з чудес світу, була зведена більше 2000 років тому. Це єдине творіння людських рук, яке помітне з поверхні Місяця. В даний час для туристів відкриті десятки її ділянок (Бадалін, Лаолунтоу, Цзяюйгуань і ін.). В околицях Пекіна знаходяться гробниці династії Мін, міст Марко Поло, Западні гори, храм Благовістих Хмар, храм Танчже, храм Буддійського вівтаря, храм Сплячого Будди.

Багатотисячолітня історія Китаю залишила незліченні пам'ятники стародавньої культури. У 25 містах було привласнено звання «Відмінне туристське місто Китаю», а 101 місту привласнено статус «Місто історичного і культурного значення». Більшість міст Китаю мають більш ніж тисячолітню історію [1, 2].

Висновки

1. Провінція Хебей займає центральне положення на карті Китаю в адміністративному відношенні (у ній знаходиться столиця країни – Пекін) і географічному положенні. В той же час провінція має величезне розпорядженні унікальні пам'ятники природи, історії, архітектури, багато з яких є шедеврами світової культури.

2. Використання їх в цілях рекреації, активного відпочинку і спорту є доцільною необхідністю.

3. Пропоновані маршрути спортивно-оздоровчих походів для всіх груп населення провінції і країни мають велике соціально-економічне значення для подальшого освоєння інших провінцій і регіонів Китаю.

Список літератури

1. Гатаулина Р. Т. Классический Российский туризм по Хэбей. – Пекин, 2008. – 100 с.
2. Китай : путеводитель. – М.: Аякс-Пресс, 2003. – 96 с.
3. Лан Давей. Рекреационная оценка природных ресурсов провинции Хэбэй (Китай) для развития спортивно-оздоровительного туризма // Научно-теоретический сб. спец. вып. : Педагогика. – Переславль – Хмельн., 2009. – С. 168 - 171.
4. Лан Давей. Природные рекреационные ресурсы Китая – важная составляющая для развития спортивно-оздоровительного туризма в стране / Лан Давей, Чень Шаулинь, Ма Цзиньган, А. Я. Булашев // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Вип. 12. – Х., 2007. – С. 364 - 368.
5. Перспективы формирования туристского пространства России и Китая. // Российско-Китайский науч. альм. – М., 2006. – 166 с.
6. Ши Интэй. Туризм / Ши Интэй, Хуан Фэй. – Харбин, 2003. – 334 с.

**ЭКСКУРСИОННЫЕ ОБЪЕКТЫ,
ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ ПРОВИНЦИИ ХЭБЕЙ (КИТАЙ),
И ИХ ОЦЕНКА ДЛЯ ЦЕЛЕЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА**

Лань ДАВЕЙ

Харьковская государственная академия физической культуры

Аннотация. В статье представлены материалы об основных природных и созданных руками человека памятниках и достопримечательностях провинции Хэбей, которые можно и необходимо использовать для экскурсионно-познавательных целей, оздоровления и укрепления здоровья, в том числе и при проведении спортивно-оздоровительных походов. Располагая крупномасштабными картами по всем видам туризма можно разработать маршруты любой степени сложности.

Ключевые слова: спортивно-оздоровительный туризм, рекреация, экскурсионные туристские объекты, массовое оздоровление населения, активный отдых, многофакторная оценка территории.

**HEBEI'S PROVINCE EXCURSION SITES,
PLACES OF INTEREST AND THEIR EVALUATION F
OR THE SPORTS AND FITNESS TOURISM AIM**

Lan' DAVEI

Annotation. The article deals with the materials about basic natural and handmade monuments and Hebei's province places of interest, wich can be used for excursion-cognitive aims, improvement and strengthening of health while holding sports and fitness trip. Having at your disposal large-scale maps on all kinds of tourism you can work-out itinerary of any complexity factor.

Key words: sports and fitness tourism, recreation, excursion sites, mass population enhancement, active rest, maultiplefactor territory evaluation.